

Enhedslistens sociale genopretningsplan

I valgkampen har økonomi indtil videre været et varmt emne. Og økonomisk genopretning er vigtig! Men Danmark har i lige så høj grad brug for social genopretning.

Ti år med borgerlig socialpolitik har sat sine spor. Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti efterlader et forandret Danmark. År for år er levegrundlaget blevet mindre for førtidspensionister og kontanthjælpsmodtagere. Syge danskere oplever at skulle slås for deres ydelser. På sagsbehandlernes borde vokser papirbunkerne. De mest sårbare bliver presset hårdest. Men det er ikke for sent.

Danmark kan igen få en anstændig og omsorgsfuld socialpolitik. Hvor der er tid og råd til at give alle mulighed for et ordentligt liv. Hvor syge og udsatte bliver hjulpet i stedet for mistænkeliggjort, og hvor forebyggelse kommer før straf. Et Danmark, hvor vi passer godt på de af os, der er allermost sårbare.

Dette er Enhedslistens sociale genopretningsplan.

1. Socialpolitikken tilbage

Under de borgerlige regeringer har beskæftigelsespolitik erstattet socialpolitik. I perioder under Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti har der oven i købet slet ikke været noget socialministerium. Og stadig i dag er store dele af socialområdet placeret under beskæftigelsesministeriet. Fokus har været på at piske folk i arbejde, uanset hvor store sociale problemer de har. Enhedslisten vil sikre, at der igen føres socialpolitik. Vi vil sætte fokus på at hjælpe folk med at løse deres sociale problemer, fx misbrug, hjemløshed, prostitution og fattigdom. Når man er godt i gang med at løse de sociale problemer, så kan man begynde at se på muligheder for at komme i gang med uddannelse, revalidering eller andet, som kan føre til et arbejde.

Mennesker før økonomi

Vi vil ændre hele økonomistyringen af området. Fokus skal være dét, der er bedst for det enkelte menneske - ikke hvad der er billigst for kommunekassen på kort sigt.

Den markedsstyring, Lars Løkke Rasmussen indførte med kommunalreformen skal ændres, så størstedelen af udgiften betales i fællesskab og ikke af den enkelte kommune. Ligesom de mange insti-

tutioner for udsatte børn, mennesker med handicap, misbrugsbehandling osv. skal have faste budgetter i stedet for at skulle sælge hver enkelt plads billigst muligt på Tilbudsportalen, som om det var charterrejser på tilbud. En stor del af det specialiserede socialområde skal flyttes tilbage til regionerne, og der skal igen opbygges specialviden for hvert enkelt område

2. Ydelser, man kan leve af

Alle mennesker har ret til en indkomst, de kan leve af - uanset hvor unge de er, hvor de kommer fra og hvem de er gift med. Sådan er det ikke nu. I dag rammes en række grupper af særlige lave ydelser, når de er syge, nedslidte eller arbejdsløse. Det gælder unge, det gælder flygtninge og indvandrere og det gælder par på overførselsindkomster.

Enhedslisten vil gøre op med de lave fattigdomsydelser.

Væk med starthjælp, kontanthjælpsloft og 450 timers regel

Enhedslisten har været konsekvent modstander af de såkaldte fattigdomsydelser fra den dag, de blev vedtaget. I dag står hele oppositionen samlet om at afskaffe de lave ydelser. Enhedslisten vil kræve, at fattigdomsydelserne fjernes, umiddelbart efter en ny regering træder til.

Unge skal ikke diskrimineres

De lave fattigdomsydelser rammer også unge. Arbejdsløse unge under 25 år får lavere ydelser end alle andre, når de er på dagpenge eller kontanthjælp. De lave ydelser kan have alvorlige sociale konsekvenser for de unge. Der er ingen rimelig grund til, at unge arbejdsløse skal stilles ringere økonomisk end andre aldersgrupper. Husleje og dagligvarer er jo ikke billigere, fordi man er under 25 år.

De øvrige partier i oppositionen har glemt denne fattigdomsydelse, men Enhedslisten vil arbejde for, at en ny regering afskaffer disse diskriminerende ydelser.

Væk med ægtefælleafhængigheden

Reglerne for ægtefælleafhængighed betyder, at gifte og samlevende kontanthjælpsmodtagere, pensionister og førtidspensionister får reguleret deres ydelse efter deres partners indkomst.

Ingen kunne drømme om at gøre løn eller dagpenge afhængig af, hvad ens ægtefælle tjener. Mænd og kvinder har ret til økonomisk selvstændighed, uanset om de er gift eller ej - også hvis de er så uheldige at blive syge eller arbejdsløse.

Enhedslisten vil fjerne alle regler for ægtefælleafhængighed, så en borgers civile status og samleværens indkomst ikke har nogen indflydelse på en borgers kontanthjælp, førtidspension og pension. Enhedslisten betragter ydelserne som personlig indkomst, der erstatter lønindkomst - helt uafhængigt af borgerens civile status.

Overførselsindkomster skal følge med lønudviklingen

Overførselsindkomsterne stiger hvert år mindre end de almindelige lønninger, fordi en lille del af stigningen bliver lagt i den såkaldte satspulje. De økonomisk dårligst stillede danskere - kontanthjælpsmodtagere, pensionister og ledige - finansierer på den måde sociale indsatser, som alle i fællesskab burde betale over skatten. I alt betyder satspuljetyveriet, at danskere på overførselsindkomster årligt snydes for cirka 11 milliarder kr.

Enhedslisten vil have, at overførselsindkomsterne fuldt ud følger den almindelige lønudvikling, og at satspuljeudhulingen afvikles. Det sociale arbejde, der i dag finansieres med satspuljen, skal fremover på finansloven.

Sygedagpenge så længe det er nødvendigt

Der er i dag tidsbegrænsning på sygedagpenge, så de bortfalder efter et år. Det efterlader syge mennesker uden indtægt. Det siger sig selv, at man ikke bliver rask af at få fjernet sit levegrundlag.

Enhedslisten har sammen med S, SF og R fremsat et beslutningsforslag om at fjerne varighedsbegrænsningen på sygedagpenge. Sygemeldte skal være sikret deres sygedagpenge, indtil de enten er raske eller er hjulpet videre til en anden indkomst.

3. Respekt i stedet for dyneløfteri

Gensidig tillid er noget af det, der holder sammen på vores velfærdssamfund. Desværre har kommunernes pressede økonomi de sidste 10 år drevet jagten på de få, der snyder med offentlig hjælp helt ud af proportioner. Det betyder, at kommunerne spilder urimeligt mange ressourcer på kontrol og dyneløfteri, og at borgerne mistænkeliggøres. Et anonymt tip kan medføre, at en borger får frataget sin kontanthjælp. Alt for mange oplever at være retsløse i et system, der er bygget på mistillid og kontrol. Et system, hvor man ofte skal være urimeligt ressourcestærk for at få den hjælp, man har krav på. Og det er man sjældent, netop når man har brug for hjælp. Derfor vil Enhedslisten kræve, at disse mennesker får ordentlig retssikkerhed og anstændig behandling.

Enhedslisten vil arbejde for, at det sociale system ændres med en række tiltag. Der er behov for enkle, let forståelige og retfærdige love og regler og for sagsbehandlere med god uddannelse, der har tid til at tage sig af borgerne. Det kræver, at sagsbehandlere ikke tvinges til at bruge arbejdstiden på unødvendig dokumentation og kontrol.

Omvendt bevisbyrde i sociale sager

Det er en væsentlig del af vores retssamfund, at man er uskyldig indtil det modsatte er bevist. Hvis man bliver beskyldt for at have stjålet en pakke rugbrød til 20 kr., så kommer sagen for retten. Her har man ret til en forsvarsadvokat, og det er myndighederne, der skal bevise, at man har gjort noget galt.

Den retssikkerhed findes ikke, hvis man beskyldes for at have begået socialt bedrageri for 100.000 kr., fordi ens eksmand har hjulpet med at passe børnene og indimellem været til middag. Så er det en kommunal afgørelse, om man tæller som enlig eller skal have frataget sit indtægtsgrundlag. Der er ingen advokathjælp til at klage over afgørelsen. Og går man til domstolene, så skal man selv bevise, at man er uskyldig. I nogle tilfælde ved fx at bevise, at man ikke har været i seng med en eks-mand eller modtaget penge fra ham. Det er uværdigt og uretfærdigt.

Derfor foreslår Enhedslisten, at bevisbyrden ændres i sociale sager, så myndighederne skal bevise, at de har ret, frem for at borgeren skal bevise, at myndighederne har begået en fejl.

Retshjælp til udsatte borgere

Hvis skattevæsenet kræver, at man betaler 10.000 kr. i restskat, så har man ret til at få betalt advokat og revisor til sin klagesag, blot man får delvist medhold i sagen. Hvis man har en social sag, er det derimod yderst vanskeligt at få retshjælp til at hjælpe med at forstå brevene fra kommunen. Selvom borgerne med skattesager ofte er ressourcestærke, mens borgere med sociale sager ofte er udsatte og i krise.

Da Folketinget for over 30 år siden indførte moms på advokatsalærer, lovede man, at indtægten skulle gå til retshjælp. Det løfte er aldrig blevet indfriet. I dag kommer der over en mia. kr. ind i moms på advokatsalærer om året, men der bruges færre penge på retshjælp i dag end for 30 år siden.

Enhedslisten foreslår, at muligheden for retshjælp i sociale sager skal udvides betragteligt og gøres langt mere ubureaukratisk end i dag.

Myndigheder skal betale bod for fejltagelser

Såfremt en borger begår en fejl, fx glemmer et møde, kan han eller hun blive ramt af voldsomme sanktioner. Borgeren kan miste hele sin indkomst. Men når myndighederne begår fejl, udløser det hverken sanktion eller compensation. Heller ikke selv om der er tale om lovbrud, som i alvorlig grad forringer borgerens livskvalitet.

Enhedslisten foreslår, at når myndighederne overtræder lovgivningen, så skal der betales en godtgørelse til borgeren. Ligesom det fx sker i dag, hvis en borger ikke har fået et ansættelsesbevis af sin arbejdsgiver.

4. Lige muligheder - uanset handicap

Alle mennesker har ret til at leve et selvstændigt og værdigt liv - også mennesker med handicap. Desværre har handicapområdet de sidste 10 år været udsat for nedskæringer, kontrol og mistænkeliggørelse. Her og nu oplever danskere med handicap eller kroniske sygdomme inde på livet, at det bliver sværere at få bevilget den nødvendige hjælp. Det er hverken selvstændigt eller værdigt.

Enhedslisten vil give mennesker med handicap bedre mulighed for at deltage aktivt i samfundet på lige fod med mennesker uden handicap.

Flere fleksjob

Fleksjob er en fremragende mulighed - der er bare for få af dem. Allerede nu venter 10.000 på ét, og mange strander på ledighedsydelse i årevis. Derfor er det afgørende for de tusinder af mennesker, der gerne vil arbejde, men ikke er i stand til at bestride et fuldtidsjob, at vi får oprettet flere fleksjob.

Enhedslisten mener først og fremmest, at den offentlige sektor skal tage ansvar for at oprette langt flere fleksjob i egne rækker. Desuden kunne man se på muligheden for, at det offentlige i sine kontrakter med diverse firmaer indfører sociale klausuler om, at de skal have ansatte med handicap.

Bedre støtte til familierne

I 2010 fik VK-regeringen vedtaget regler om et loft på kompensationen for tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der passer et barn med handicap hjemme. Disse regler vil Enhedslisten ændre. Familier, der pludselig får et barn med et handicap, er i forvejen i en meget svær situation. Derfor er det helt urimeligt, hvis de samtidig rammes så hårdt på pengepungen, at de oven i alle de andre nye udfordringer risikerer at måtte gå fra hus og hjem.

Børn med handicap kan ofte ikke sendes i almindelig børnehave eller SFO, mens forældrene går på arbejde. Selvfølgelig skal vi arbejde på, at daginstitutioner bliver mere inkluderende, så de bliver en reel mulighed for familier til børn med handicap. Men det løser ikke problemerne for de børn, der bliver alvorligt syge eller trætte af at være sammen med mange børn længe ad gangen. De børn har brug for at kunne blive passet i hjemmet, og vi skal sikre deres forældre mulighed for at gøre det, uden at familiens økonomi brister.

Samtidig er løsningen med tabt arbejdsfortjeneste langt billigere for samfundet, end hvis familien må give op, og barnet bliver nødt til at bo på en institution.

Budgetterne skal følge med

I de seneste år er antallet af mennesker med handicap steget. Det skyldes blandt andet, at behandlingsmetoderne er blevet bedre, hvilket forlænger levetiden for store grupper af mennesker med handicap. Vi står fast på, at Serviceloven skal overholdes. Det er borgerens behov, ikke lokale økonomiske hensyn, der skal være afgørende, når der bevilges hjælp. Ellers risikerer man en situation, hvor borgere med handicap får helt forskellig behandling afhængigt af, hvor de tilfældigvis er bosat. Det har intet med retssikkerhed at gøre og harmonerer ikke med et selvstændigt og værdigt liv.

Merudgifter i den tredje alder

Mange får handicap med alderen, men selve alderen bør ikke udgøre et handicap. Det gør den i dag for de borgere, der som følge af et handicap har særlige udgifter. Disse handicapbetingede merudgifter dækkes af det offentlige efter § 100, så det er muligt at leve et almindeligt liv - lige indtil de når folkepensionsalderen. Så hører merudgiftsdækningen og invaliditetstillægget pludselig op.

Det mener Enhedslisten er ren aldersdiskrimination - for selvfølgelig bliver man ikke magisk kureret for sit handicap, bare fordi man går på pension. Derfor vil vi arbejde for at få reglerne ændret, så man også i alderdommen bliver kompenseret for de ekstraudgifter, som skyldes et handicap erhvervet tidligere i livet.

5. Forebyggelse betaler sig

Når unge bliver kriminelle, er det et resultat af mange faktorer. Derfor skal indsatsen også spille på flere strenger. Vi mener ikke, at regeringens strategi om at putte børn i fængsel løser problemet - tværtimod. Forebyggelse er vigtigt, men hvis forebyggelsen slår fejl, er det lige så vigtigt at kunne vise den unge en vej ud af kriminalitet. Det vil vi løse med en stærk kombination af krav og omsorg.

Enhedslisten vil udbrede Københavns gode erfaringer med at håndtere kriminelle unge til resten af landet. Det gælder fx disse 3 projekter, der alle har vist gode resultater:

Exitprogrammer

Unge mennesker, der havner i bandekriminalitet, skal have mulighed for en vej ud. Københavns Kommunes exitprogram er en håndholdt og optimeret indgang til normalsystemets tilbud. Her sikrer exitvejledere fra Socialforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen, at unge med tilknytning til bandemiljøer får hurtig og effektiv respons på deres henvendelse og ønske om at "exite". De unge hjælpes ud af det kriminelle miljø med fx jobtilbud og uddannelse. Dette kan udvides til også at indebære tilbud om at flytte landsdel, hvis den unge ønsker det. Foreløbige evalueringer viser, at over halvdelen af de unge, der er indskrevet i programmet, klarer sig godt i forhold til uddannelse og/eller beskæftigelse og holder sig væk fra kriminalitet.

Den Korte snor

Københavns Kommune kører projektet Den Korte Snor, som viser stærke positive resultater. Det er en

målrettet indsats til udsatte unge med særlig risiko for at begå kriminalitet. I projektet bliver unge del af et intensivt kontaktpersonsforløb, hvor en fast person holder tæt kontakt med den unge og stiller krav for at mobilisere den unges egne ressourcer - helt ned til fx at ringe og få den unge op og i skole. Den tætte kontakt og hurtige, målrettede indsats har betydet, at kriminaliteten - indberetninger og sigtelser - blandt deltagerne faldt med 2/3 i forløbets tid. Og mens en førmåling viste, at 63,8% af de unge var i større eller høj risiko for at begå kriminalitet inden forløbet, faldt dette til blot 27,6% efter forløbet. Indsatser som denne, hvor kontaktpersoner hjælper udsatte unge til at mobilisere deres egne ressourcer, vil vi overføre til resten af landet.

Ny start

Et tredje projekt, Københavns Kommune har haft gode erfaringer med, er projekt Ny Start i boligområdet Tingbjerg. Det indebærer, at de 25 mest socialt belastede familier i bydelen tilbydes en 'ny start'. Kommunen giver hele familien tilbud om en samlet indsats, der bl.a. indebærer en anden bolig, beskæftigelsestilbud, skolegang for børnene og en fokuseret social indsats for på den måde at bryde den negative spiral, familierne er kommet ind i.

6. Hjælp til udsatte børn - i tide

Brønderslevsagen står som et grelt eksempel på en uacceptabel og mangelfuld indsats i forhold til udsatte børn og familier. Enhedslisten vil skabe rammerne for, at langt flere sager om fx omsorgssvigt gribes i opløbet.

Flere socialarbejdere - tæt på

Tæt kontakt er essentiel, hvis sager om omsorgssvigt skal gribes i opløbet. Derfor ønsker vi fx at tilknytte socialrådgivere til skoler, børneinstitutioner m.v. Når socialrådgiverne arbejder tæt sammen med de mennesker, der omgås børnene til dagligt, som lærere og pædagoger, har disse mulighed for hurtigt at tage kontakt til socialrådgiveren, hvis der er mistanke om svigt. På denne måde kan sociale sager opdages langt tidligere - måske endda inden, de udvikler sig til en egentlig social sag.

Mere familierådgivning

Familien er central, når børn har problemer. Derfor ønsker vi mere åben familierådgivning og intensiv familiebehandling. Ved at tilbyde familierådgivning

fokuseres på hele familien og ikke kun det enkelte barn. Dermed kan eventuelle søskende også få tidlig hjælp, og hele familien kan sættes i gang med en positiv udvikling.

Maksimum for sagstal hos socialrådgiverne

Når socialrådgivere er ved at drukne i sager, forringes mulighederne for at give den rette hjælp i dette tid. Socialrådgiverforeningen har længe gjort opmærksom på, at det er nødvendigt med et maksimumtal for, hvor mange sager, den enkelte socialrådgiver kan sidde med ad gangen. De anbefaler bl.a., at en socialrådgiver har højst 30-35 børnesager. Dette krav bakker Enhedslisten op om - vi mener, det er nødvendigt at lytte til fagpersonerne.

...og her er **pengene**

Ligesom alle andre forslag Enhedslisten stiller, er vores sociale genopretningsplan naturligvis finansieret.

Pengene til vores 6 sociale tiltag er en del af de 10 mia., vi har sat af i vores samlede finansieringsforslag til forbedringer for arbejdsløse og børnefamilier, samt de 15 mia., vi vil bruge på bedre velfærd i kommunerne. Enhedslistens samlede finansieringsforslag kan ses i vores valgudspil på enhedslisten.dk